

Тема: Виразне читання. Сонет 11 Данте Аліґ'єрі

Мета: розвиток компетентностей

предметних і комунікативних: знання і розуміння змісту прочитаного сонета; уміння виразно читати і аналізувати сонет, знаходити в тексті художні засоби та визначати їхнє смислове навантаження, висловлювати своє ставлення до прочитаного; уміння коментувати особливості вираження емоційного стану у творі;

ключових: уміння використовувати вербальні та невербальні засоби під час виступу перед аудиторією.

Обладнання: підручник, пам'ятки, зошити, ПК, відеозаписи.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація знань

Хвилинка творчості. Презентація власних описів (домашнє завдання).

Бесіда – актуалізація опорних знань.

– Що ми розуміємо під виразністю читання? Чим повинен володіти читець під час виразного декламування твору перед аудиторією?

– Яка роль надається розділовим знакам під час виразного читання? Чому під час декламування слід дотримуватися пауз?

– Яке значення має інтонація під час виразного читання?

– Чому виконавцеві під час виконання твору необхідно зрозуміти і сприйняти його настрій, тематику, ідеї, ліричних героїв?

II. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Вступне слово вчителя. Лірика особлива тим, що зосереджена не на подіях і фактах, а на людських переживаннях, емоціях, думках і настроях. Саме завдяки цьому поезія активно впливає на читача або слухача, змушує його не залишатися байдужим, а хвилюватися, переживати, радіти, співчувати – тобто жити напруженим емоційним життям, розвиває наш емоційний інтелект. Тому декламація, або ж виразне читання, – один із способів продемонструвати розуміння нами ліричного чи навіть прозового твору. Подібно тому, як гра актора на сцені чи у фільмі може «чіпляти» за душу, викликати ряд емоційних відгуків або ж залишити вас байдужими, ви отримуєте зворотний зв'язок від слухачів. А емоційний стан слухачів залежить передусім від емоційного заряду читця, який має з'ясувати для себе важливі питання. Що схвилювало автора і стало зерном, із якого проріс поетичний текст? З якою метою написаний твір? Яким настроєм проіннятий увесь твір, його ліричний герой?

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

Бесіда про сприйняття і розуміння сонета.

– Якою поет бачить Беатріче? Якими чеснотами він її наділяє?

– Чому поет не змальовує зовнішність коханої?

- Доведіть, що образ Беатріче має релігійне забарвлення.
- Визначте тему та ідею твору.
- Що сподобалося особисто вам у цьому вірші?
- З якою інтонацією ви будете читати сонет 11?

Перегляд освітніх відеороликів. Прослухайте різні варіанти художньої декламації у виконанні Дарини Панасенко і Богдана Сторохи.

Виконання Богдана Сторохи

https://drive.google.com/file/d/1DFPX5bPj566wFPe4TGv1h4zex-Qj5TC5/view?usp=drive_link

Виконання Дарини Панасенко

https://drive.google.com/file/d/1MBnL4R5h87obITYOf0AfxGTj125IWWB/view?usp=drive_link

Опрацювання пам'ятки декламатору «Як навчитися виразно читати вірші».

1. Вдумливо прочитай вірш.
2. З'ясуй лексичне значення незрозумілих тобі слів.
3. За змістом та ідеєю твору визнач настрій, з яким читатимеш твір.
4. У кожному рядку визнач (підкресли олівцем) слово, на яке падає логічний наголос (слово, яке слід виокремити інтонаційно голосом, бо воно найвагоміше в рядку чи реченні).
5. Познач олівцем паузи:
 - а) кома – ледь помітна пауза (позначка – /);
 - б) двокрапка й тире – помітна пауза (позначка – //);
 - в) крапка – явна пауза із інтонацією завершеності (позначка – ///).
6. Ліворуч від кожного рядка постав стрілку, що передає тон читання:
 - а) підвищення тону – стрілка вгору (↑);
 - б) зниження тону – стрілка вниз (↓);
 - в) рівний тон – горизонтальна стрілка (→).
7. Прочитай вірш кілька разів із дотриманням вимог усіх позначок.
8. Читаючи вірш, уявляй картини, які виникають, і запам'ятовуй їхню послідовність.
9. Вивчивши вірш напам'ять, виразно прочитай його своїм близьким і з'ясуй, що б вони побажали тобі для кращого прочитання твору. Врахуй їхні побажання.

IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

Робота в групах. Мнемотехніка: запишіть текст сонета (по строфах) способом «малюнкowego письма», перетворюючи слова на прості символи, піктограми, смайлики тощо.

Підготовка до виразного читання. Артикуляційна розминка.

Вправа на тренування голосу. Вимовте фразу із сонета «Тріпоче серце від її вітання» з більшою і меншою силою голосу, повільніше і дуже швидко.

Вправи на тренування дикції. Уявіть себе диктором телебачення. Швидко і чітко вимовіть: А) словосполучення і фрази *король-орел, хвала халві, лібрето «Ріголетто», скласти прославляння, спокутуючи гріх свій самохіть*; Б) скоромовки *«Цвіркун цвірчить за припічком, в нього крильця – скрипочки», «Всіх скоромовок не перескоромовиш, не перевискоромовиш».*

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

Проведення конкурсу на кращого декламатора поезії. Участь у конкурсі пропонується взяти всім учням класу. За пропозицією учнів обирається журі, яке буде оцінювати конкурсантів за 12-бальною системою за такими позиціями: вміння тримати себе перед аудиторією, виразність, чіткість; грамотність, цікавість обраної поезії, її актуальність; артистизм, дотримання інтонацій, пауз, розділових знаків, тембр тощо.

Декламування поезії.

VI. Підбиття підсумків

Чого я навчився / навчилася на уроці.... Чи зміг / змогла я дотриматися правил декламування? Над чим мені ще слід попрацювати?

Працюємо вдома

1. Складіть асоціативний куц з словом «сонет».
2. Укладіть медіадобірку віршів / медіагалерею картин на тему «Образи Данте та Беатріче у світовій поезії».